

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Hodnocení žáků

Hodnocení žáků chápeme jako zpětnou vazbu, kterou žáci, jejich zákonní zástupci, ale i pedagogové získávají informace o tom, jak se žákům daří na jejich vzdělávací cestě.

V hodnocení vždy zohledňujeme osobnost každého žáka, jeho individuální možnosti i případné zdravotní, osobní, rodinné a další problémy.

Základní východiska

- Hodnotíme výsledek učení a chování, ne charakter žáka. Proto užíváme popisný jazyk (zápis úlohy, výpočet a výsledek je správný), nikdy charakterizující (jsi schopný, šikovný, pilný) ani neporovnáváme s ostatními spolužáky (nejlepší, nejšikovnější ve třídě). Okamžitá zpětná vazba je jednou ze základních podmínek efektivního učení a odstraňování chyb.
- Zpětná vazba v pozitivní formě vyjadřuje zájem o žáka. Konkrétní nedostatky zahrneme do konstruktivní kritiky, začínající kladnými prvky, např. učivu rozumíš, ale ... chybuješ v ... z důvodu ..., je nutné ještě procvičovat ... Názna dalšího pozitivního vývoje v závěru motivuje.
- Jednotné hodnocení žáků je v souladu se školním vzdělávacím programem, s partnerským vztahem k žákům, soustavným vytvářením bezpečného prostředí.
- Hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a kritérii hodnocení.
- Důležitým prvkem je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybování je nedílnou součástí procesu každého učení. Chyba je výzva a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.
- Součástí hodnocení musí být i sebehodnocení žáka, schopnost posoudit výsledek své práce, vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. Je jednou z významných kompetencí, které chceme žáka naučit.

- Při kooperativním vyučování zahrneme reflexi procesu - žáci hovoří, jaké dovednosti (kompetence) potřebovali ke zvládnutí úkolu, co příště musí udělat jinak a proč. Učí se vzájemně si naslouchat, shodnout se v názoru na efektivitě postupu a výsledku.
- Při hodnocení vždy posuzujeme individuální pokrok žáka, při respektování jeho individuálních předpokladů, bez srovnávání s ostatními spolužáky.
- Tradiční zkoušení žáka před celou třídou (výrazná ztráta času pro ostatní žáky) nahrazujeme efektivnějšími způsoby zpětné vazby.
- V průběhu klasifikačního období (mimo tematických prací, které se oznamují s předstihem) respektujeme ojediněle právo na zakolísání úspěšnosti.
- Rozhodování o výsledné známce za klasifikační období nemůže zásadně ovlivnit jedna tematická práce žáka. Písemné práce musí být rovnoměrně rozloženy v průběhu celého klasifikačního období.
- Tematické práce v rozsahu dvaceti a více minut zapisují vyučující s předstihem do třídní knihy. Na jeden den je možno naplánovat jen jednu tematickou práci. Kontrolní práce menšího rozsahu se nezaznamenávají.

Kritéria pro hodnocení žáků

Hodnocení je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné, s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné. Vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů, je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Hlavní zásadou je, že učitel hodnotí vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech. Především zjišťuje, co žák umí, nehledá jen nedostatky a chyby.

Učitel posuzuje výkon žáka komplexně v souladu se specifiky předmětu a vždy seznámí žáka s výslednou klasifikací, s příčinami a možnostmi nápravy špatných výsledků.

Po nemoci klasifikuje učitel žáka s přiměřeným časovým odstupem.

Při hodnocení a klasifikaci žáka učitel sleduje

- schopnost prakticky využívat vědomosti
- komunikační schopnosti žáka a jeho grafický projev v závislosti na specifických odlišnostech žáka, srozumitelné, souvislé a věcné vyjadřování
- samostatnost myšlení – chápání souvislostí, schopnost analýzy a syntézy, zdůvodnění a zobecnění

- schopnost samostatné práce s učebními pomůckami, s učebnicí, atlasem, tabulkami, slovníky, výpočetní technikou
- pevnost a trvalost osvojení podstatných znaků, porozumění učivu a chápání jeho významu v širších souvislostech, projevy zájmu o získávání vědomostí
- chápání a přijímání mravních a občanských hodnot – rozeznávání dobrých a špatných názorů, postojů, činů, vnímavost k hodnotám společnosti, tradic a kultury, vztah k domovu, přírodě a životnímu prostředí, vztah k péči o své zdraví i zdraví svých spolužáků
- projevy a osobnostní vlastnosti žáka – spolehlivost, odpovědnost, aktivita, dodržování základních norem kulturního chování a lidského soužití

Sebehodnocení žáků

Cílem sebehodnocení je postupné přebírání zodpovědnosti žáka za vlastní učení a práci.

Naším úkolem je naučit žáka hodnotit své znalosti a dovednosti. Žák je veden k tomu, aby uměl dokázat odhadnout své možnosti a samostatně se v rámci jeho možností rozhodnout.

Probíhá formou:

- ústního sebehodnocení (komunikační kruh – co se budu učit a jak jsem to zvládl, vlastní zhodnocení);
- portfolia - umožňuje vidět práci žáka za určité časové období (sešity, pracovní listy, výrobky, diplomy, fotografie apod.).

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při hodnocení přihlíží učitel k úsilí vynaloženému žákem, jeho postojům k učení, snaze žáka a míře jeho postižení. Podklady pro hodnocení získává vyučující zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka;
- sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování;
- různými druhy zkoušek (učitel upřednostňuje tu formu zkoušky, která danému žákovi odpovídá s ohledem na jeho věk, možnosti a postižení);
- analýzou výsledků dalších činností žáků;
- konzultacemi s ostatními vyučujícími;
- podle potřeby konzultacemi i s psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Způsoby hodnocení žáka

- slovní hodnocení - takové hodnocení, které je pro žáky motivující (pochvaly);
- klasifikace (známky vyjádřené stupnicí 1 – 5)
- alternativní způsob – hodnocení formou razítek, samolepek (obrázků) - vždy po dohodě se zákonnými zástupci

Hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se na vysvědčení klasifikuje těmito stupni:

1 – velmi dobré

Žák dodržuje pravidla školního řádu a neprohřešuje se proti obecně platné morálce.

2 – uspokojivé

Žák poruší pravidla školního řádu: větším přestupkem, opakovaně menšími přestupky, provinění proti obecně platné morálce nebo závažnější přestupek na úrovni přečinu

3 – neuspokojivé

Žák hrubě porušuje školní řád: prohřešky proti obecně platné morálce, závažnější přestupek, pro který by po dovršení 15 let věku byl trestně odpovědný (na úrovni trestného činu).

Mezi závažné přestupky patří: šikanování, záškoláctví, krádeže, užívání a distribuce drob, fyzické násilí ...

Výchovná opatření:

Třídní učitel může po předchozím projednání s ředitelem školy udělit pochvalu. Udělení pochvaly se zaznamenává do třídního výkazu.

Při opakovaném, či zvláště závažném porušení povinností, stanovených školním řádem, může být žákovi dle závažnosti uloženo: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele až důtka ředitele školy. Uložení důtky třídního učitele učitel neprodleně oznámí řediteli školy. Důtku ředitele školy lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě. Udělení výchovného opatření se zaznamenává do třídního výkazu.

Je třeba brát v úvahu, že žák nemůže odpovídat za jednání, které mu nelze přičítat a rovněž za jednání, které nemohl posoudit či ovlivnit vzhledem ke svému věku a míře rozumové a volní vyspělosti.

Hodnocení prospěchu

Prospěch ve vyučovacích předmětech je klasifikován pěti stupni:

- 1 výborný
- 2 chvalitebný
- 3 dobrý
- 4 dostatečný
- 5 nedostatečný

O slovním hodnocení nebo kombinaci obou způsobů rozhodne pro daný školní rok ředitelka školy po projednání na zahajovací pedagogické radě a souhlasu školské rady.

Charakteristika stupňů prospěchu

Předměty s převahou teoretického zaměření:

1 - výborný

Žák ovládá základní i rozšiřující učivo uceleně, přesně a úplně, pouze s občasnými menšími nedostatky, získané vědomosti a znalosti dovede prakticky uplatňovat.

2 - chvalitebný

Žák ovládá základní i rozšiřující učivo téměř úplně a přesně, je schopen samostatné práce a logického myšlení, projevují se nepřesnosti v ústním i grafickém projevu i v praktických činnostech.

3 - dobrý

Žák ovládá alespoň základní učivo téměř úplně, nedostatky při ústním nebo písemném projevu i praktických činnostech je schopen korigovat sám nebo za pomoci učitele, je schopen logického myšlení, i když se často mýlí.

4 - dostatečný

Žák má potíže se zvládnutím základního učiva, je odkázán na pomoc učitele, je nesamostatný, v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, nedostatky v ústním a grafickém projevu i praktických činnostech napravuje pouze ve spolupráci s učitelem.

5 - nedostatečný

Žák neovládá základní učivo, má závažné nedostatky v ústním a písemném projevu i praktických činnostech, nemá snahu chyby a nedostatky odstranit ani za pomoci učitele.

Předměty s převahou výchovného působení a praktického zaměření:

(výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti, pracovní výchova)

1 - výborný

Žák rozvíjí své osobní předpoklady, je velmi aktivní a samostatný, osvojené vědomosti, dovednosti a návyky tvořivě aplikuje, projevuje výrazný zájem o daný obor, případná absence talentu či jeho menší míra je nahrazena zájmem a pílí.

2 - chvalitebný

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný, rozvíjí své schopnosti v dané oblasti, ale nevyužívá všech svých možností, jeho vědomosti a dovednosti mají občas chyby, umí je napravit.

3 - dobrý

Žák je v činnosti méně aktivní a tvořivý, jen minimálně rozvíjí své schopnosti, úkoly řeší s chybami, je málo pohotový a samostatný, dovednosti aplikuje za pomoci učitele, projevuje nezájem.

4 - dostatečný

Tímto stupněm se žáci klasifikují výjimečně, projevují-li negativní vztah a nezájem o daný předmět.

5 - nedostatečný

Zpravidla se žáci tímto stupněm neklasifikují.

Rozsah a struktura slovního hodnocení

Obsah slovního hodnocení by měl být pozitivně motivační, současně však i objektivní a kritický. Musí obsahovat konkrétní vyjádření toho, co žák v daném vyučovacím předmětu zvládl a v jaké kvalitě. Vymezí další postup rozvoje žáka se zřetelem k vynaloženému úsilí a k individuálním předpokladům žáka pro vyučovacím předmět.

V předmětech s převahou výchovného zaměření bude v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnocena především tvořivost, dovednost spolupracovat, aktivita v činnostech a vztah k nim, kvalita dovedností, návyků a postojů, schopnost sebehodnocení a hodnocení druhých.

V předmětech naukového charakteru pak kvalita myšlení, samostatnost, tvořivost, přesnost a výstižnost vyjadřování, kvalita a rozsah vědomostí, dovedností, návyků, kvalita výsledků činnosti, dovednost učit se, spolupracovat, úroveň samostatného a tvořivého rozhodování, schopnost hodnocení, zájem žáka. Ve slovním hodnocení musí být uvedeno, zda žák z daného předmětu prospěl, nebo neprospěl.

Formulace slovního hodnocení

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami:

- 1 - ovládá bezpečně,
- 2 - ovládá,
- 3 - podstatně ovládá,
- 4 - ovládá se značnými mezerami,
- 5 - neovládá.

Úroveň myšlení:

- 1 - pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti,
- 2 - uvažuje celkem samostatně,
- 3 - menší samostatné myšlení,
- 4 - nesamostatné myšlení,
- 5 - odpovídá nesprávně i na návodné otázky.

Úroveň vyjadřování:

- 1 - výstižné, poměrně přesné,
- 2 - celkem výstižné,
- 3 - nedostatečně přesné,
- 4 - vyjadřuje se s obtížemi,
- 5 - nesprávné i na návodné otázky.

Úroveň aplikace vědomostí:

- 1 - spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností,
- 2 - používá vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb,
- 3 - s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští,
- 4 - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává,
- 5- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele.

Píle a zájem o učení:

- 1 - aktivní, učí se svědomitě a se zájmem,
- 2 - učí se svědomitě,
- 3 - k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů,
- 4 - malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty,
- 5 - pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné.

Postup do dalšího ročníku

1. Do vyšších ročníků postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně celkového prospěchu alespoň "prospěl".
2. Do vyššího ročníku nepostupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí dosáhl stupně celkového prospěchu "neprospěl".
3. Na základě rozhodnutí ředitele a po projednání v pedagogické radě může opakovat ročník žák, který nemohl být pro vážné objektivní příčiny (např. dlouhotrvající nemoc) klasifikován na konci druhého pololetí.

Uvolnění z výuky

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo 2. pololetí uvolněn, zaznamená se na vysvědčení do kolonky předmětu „uvolněn/ uvolněna“. Ředitelka školy určí způsob zaměstnání žáka v době vyučování předmětu, ze kterého byl uvolněn. Je-li předmět zařazen na první nebo poslední vyučovací hodinu, může ředitelka školy na základě žádosti zástupce žáka uvolnit žáka na dobu vyučování tohoto předmětu zcela.

Nelze-li žáka v 1. nebo 2. pololetí klasifikovat ani v náhradním termínu, vyplní se "nehodnocen". Pokud žák nebyl klasifikován ve 2. pololetí, opakuje ročník. Důvody pro uvolnění nebo nehodnocení žáka se uvedou v katalogovém listu žáka.

Zpracovala: Mgr. Magda Zerzánová

V Hradci Králové, 27. května 2016

PhDr. Jarmila Karpašová

ředitelka školy